

Vijf en tachtigste Verslag

van de Secretaresse van het Friesch Genootschap van Geschied-,
Oudheid- en Taalkunde te Leeuwarden,
over het jaar 1912—1913.

(*Uitgebracht in de Algemeene Vergadering van 18 October 1913*).

Geachte Vergadering!

Op nieuw heeft het Friesch Genootschap het heengaan van een zijner verdienstelijke leden te betreuren: op 15 Juni l.l. overleed te Groenlo de heer C. H. F. A. Corbelijn Battaerd, die van af de oprichting van het Friesch Museum tot 1893, toen hij metterwoon uit Leeuwarden vertrok, conservator van dit museum is geweest. In 1877 werkte hij krachtig mede tot het tot stand brengen van de Historische Tentoonstelling van Friesland, waaraan ons provinciaal museum zijn aanzijn dankt. Veel moeite heeft hij zich gegeven voor het verzamelen van voorwerpen, welke uit de terpen te voorschijn kwamen en daardoor menig merkwaardig stuk voor de wetenschap behouden in een tijd, waarin minder acht werd geslagen op hetgeen bij afgraving aan het licht werd gebracht. Tot aan het einde van zijn leven was hij in het belang van het Genootschap bezig met het ordenen en bewerken der handschriften uit het Sminia-archief.

Overgaande tot de vermelding van enkele der belangrijkste handelingen van het Genootschap, deel ik u thans het volgende mede:

Den 2en November 1912 is in het Museum-gebouw de jaarlijksche algemeene vergadering gehouden onder het voorzitterschap van Mr. R. A. Fockema. Mede namens Mr. C. Beekhuis bracht de heer P. Peereboom verslag uit aangaande het beheer van den penningmeester. Het bouwfonds en het Van Eysinga-fonds zijn thans op eene afzonderlijke rekening gebracht. Met dankzegging voor zijn

nauwgezet beheer werd de penningmeester, de heer H. Beucker Andreae, gedechargeerd. De begroting voor het volgende jaar werd toegelicht en goedgekeurd. Daarop ging men over tot de verkiezing der aftredende bestuursleden, de heeren Mr. W. A. van Sloterdijk, C. Broekema en dr. H. D. Verdam. Beide eersten verklaarden zich bereid hunne functiën te blijven waarnemen, doch de secretaris verzocht niet voor eene herbenoeming in aanmerking te komen, wegens zijn vertrek naar Sneek. De president dankte den heer Verdam met een woord van warme waardeering voor den arbeid, dien hij met zooveel toewijding voor het Genootschap heeft verricht.¹⁾ In zijne plaats en in de vacature, ontstaan door het overlijden van den heer Servaas Wiger-sma, werden voorgedragen: de heer Mr. W. B. Buma en Mej. R. Visscher, die beiden de benoeming aannamen. Hierop deed de Conservator mededeeling van een muntvondst, bestaande uit een tweehonderdtal munten, gevonden in de terp te Midlum. Deze muntschat is in zijn geheel door het Genootschap aangekocht.

In het afgelopen jaar zijn er drie winteravondbijeenkomsten gehouden, waarin achtereenvolgens als sprekers optraden de heeren:

Prof. dr. C. W. Vollgraff, uit Groningen, met het onderwerp: „De beeldende kunst in het oude Griekenland”.

F. A. Hofer, uit Hattem, met eene lezing over: „het Nederlandsch Openlucht-Museum”, dat in den omtrek van Arnhem zal worden gesticht, en

Prof. Dr. G. W. Kernkamp, uit Utrecht, met eene voordracht over: „Nederland in 1813”.

Het Genootschap gaf dit jaar de derde en de vierde aflevering van deel XXI van „De Vrije Fries” uit, waarmee dit deel compleet is. Het bestuur besloot voortaan, bij voldoende medewerking, jaarlijks een deel van dit tijdschrift te publiceeren en daarin het verslag van den toestand en de handelingen van het Genootschap op te nemen.

¹⁾ In de vergadering van 28 Oct. 1913 is de heer Dr. H. D. Verdam tot buitengewoon lid van het Genootschap benoemd.

De Friesche Bibliographie zal thans om de twee jaar verschijnen. De redactie van „De Vrije Fries” wordt gevormd door Mr. P. C. J. A. Boeles, Dr. G. A. Wumkes en Mej. R. Visscher.

Ter gelegenheid van bovengenoemde voordracht van prof. dr. Vollgraff over de beeldende kunst in het oude Griekenland werden in het prentkabinet reproductiën ten toon gesteld uit Brunn's Denkmäler Griechischer und Römischer Sculptur, toebehoorende aan de Buma-bibliotheek; terwijl daar thans, ter herdenking van het eeuwfeest, eenige werken en prenten, handschriften en andere bescheiden, welke betrekking hebben op de Fransche overheersching en onze bevrijding, bijeen zijn gebracht.

Om niet vooruit te loopen op het verslag van den Conservator vermeld ik hier slechts met een enkel woord, dat het Genootschap door de welwillendheid van Mevrouw de Wed. J. Wigersma-Dijkstra en Mejuffrouw Eekhoff, eenige handschriften mocht ontvangen, afkomstig van zijne vroegere bestuursleden S. Wigersma en W. Eekhoff.

Nog moet ik hier mededeelen, dat het Bestuur op voorstel van den Voorzitter in zijne Decembergadering besloot eene commissie uit zijn midden te benoemen, waaraan het bijzonder opzicht over het museum, benevens de zorg voor het dagelijksch onderhoud en het herstel van het gebouw en de daarin bewaarde voorwerpen werd opgedragen; eene opdracht, waartoe art. 27 sub 3 en 4 der wet van het Genootschap de bevoegdheid schenkt en die er toe kan leiden om het Bestuur te ontheffen van de behandeling van betrekkelijk minder belangrijke en huishoudelijke zaken, welke beter door eene kleine, speciaal daartoe aangewezen commissie kunnen worden afgedaan. Tot leden dezer huishoudelijke commissie zijn benoemd de heeren Mr. P. C. J. A. Boeles, C. Broekema, Mr. W. B. Buma en Mej. R. Visscher.

In het geheel werd het Museum bezocht door:

betalende bezoekers . . .	5810.
niet-betalende bezoekers	± 800.
Totaal	± 6610.

Het aantal leden bedraagt: ¹⁾

Gewone leden	605
Buitengew. leden	3
Eereleden	1
Donatrices	7

De ontvangsten beliepen dit jaar	f 8230.50
De uitgaven " " "	- 8832.19 ⁵
Het nadeelig slot is dus	f 602.69 ⁵

Het batig saldo van het vorige jaar beliep	f 358.22 ⁵
Het nadeelig slot van dit jaar bedraagt	- 602.69 ⁵

Op den gewonen dienst is er dus een nadeelig slot van . . . . . f 960.92

Dit nadeelig saldo wijst slechts schijnbaar op achteruitgang, doch is uitsluitend het gevolg van eene gewijzigde inrichting der boekhouding. Terwijl toch vroeger de subsidiën van provincie en gemeente, welke over het kalenderjaar loopen en in de eerste helft van dat jaar worden ontvangen, geheel als gewone ontvangst werden aangebracht in de dan loopende rekening van het Genootschap, die met ultimo Juni wordt afgesloten, is thans het systeem gevolgd om de subsidiën over het kalenderjaar voor de eene helft te brengen in de rekening van het genootschapsjaar. In deze rekening over 1912—1913 zijn dus de subsidiën over 1913 slechts voor de helft als gewone ontvangst aangebracht, waardoor het nadeelige saldo geheel is verklaard.

Schuldenlast: a. Hypothecaire enz. . . . . f 22000.—
b. Obligatie-leening . . . . . - 11000.—

Totaal . . . . . f 33000.—

Het bouwfonds en het Van Eysinga-fonds, welke nu afzonderlijk worden beheerd, bedroegen op 30 Juni 1913 respectievelijk f 6800.31⁵ en f 27408.78.

R. VISSCHER, *Secretaresse*,

¹⁾ Onder dit ledental zijn ook begrepen, die welke benoemd zijn in de vergadering van 18 October 1913.